

Súd: Správny súd v Košiciach
Spisová značka: 8Sas/4/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 0925100241
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 03. 2026
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ing. Lenka Figulová
ECLI: ECLI:SK:SpSKE:2026:0925100241.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Správny súd v Košiciach sudkyňou JUDr. Ing. Lenkou Figulovou, v právnej veci žalobkyne: A. B., nar. XX. XXXXXXX XXXX, trvale bytom: 049 32 B. C. XXX, zastúpenej opatrovníčkou A. D. E. B., právne zastúpenej Mgr. Benitou Horňákovou, advokátkou, so sídlom: Kósu-Schoppera 12, 048 01 Rožňava, proti žalovanému: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, Oddelenie peňažných príspevkov na kompenzáciu ŤZP a posudkových činností Košice, so sídlom: Zádielska 2, 043 32 Košice, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. UPS/US6/SSVRODPPKPC1/SOC/2025/3915 zo dňa 27. februára 2025 takto

rozhodol:

I. Z r u š u j e rozhodnutie Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, Oddelenia peňažných príspevkov na kompenzáciu ŤZP a posudkových činností Košice č. UPS/US6/SSVRODPPKPC1/SOC/2025/3915 zo dňa 27. februára 2025 a rozhodnutie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Rožňava, Odboru sociálnych vecí a rodiny č. RV1/OPPnKŤZPaPČ/PPK/SOC/2024/41676-7 zo dňa 15. novembra 2024 a vec vracia orgánu verejnej správy nižšieho stupňa na ďalšie konanie.

II. Žalobkyni p r i z n á v a voči žalovanému nárok na náhradu dôvodne vynaložených trov konania v plnom rozsahu.

odôvodnenie:

I.

Priebeh administratívneho konania

1. Žalobkyňa dňa 30. septembra 2024 požiadala o priznanie peňažného príspevku na osobnú asistenciu, o čom rozhodol Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Rožňava, Odbor sociálnych vecí a rodiny (ďalej aj „orgán prvého stupňa“) rozhodnutím č. RV1/OPPnKŤZPaPČ/PPK/SOC/2024/41676-7 zo dňa 15. novembra 2024 tak, že jej peňažný príspevok na osobnú asistenciu nepriznal. V odôvodnení uviedol, že vychádzajúc z Komplexného posudku č. RV1/OPPnKŤZPaPČ/SOC/2024/41688-5 zo dňa 6. novembra 2024 (ďalej aj „komplexný posudok 1“) je miera funkčnej poruchy žalobkyne 50 %, preto sa žalobkyňa považuje za osobu s ťažkým zdravotným postihnutím. Zároveň je v komplexnom posudku 1 uvedené, že žalobkyňa nie je podľa posudkového lekára odkázaná na pomoc pri činnostiach uvedených v prílohe č. 4 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v platnom a účinnom znení (ďalej aj „zákon o sociálnom poistení“) a nie je odkázaná na pomoc osobného asistenta. Vzhľadom na zdravotné postihnutie – Alzheimerovu demenciu – zmiešanú formu, stredne ťažkú, v dôsledku ktorej potrebuje 24 hodinovú starostlivosť, bol žalobkyni navrhnutý peňažný príspevok na opatrovanie inou fyzickou osobou z uvedených dôvodov nebol žalobkyni peňažný príspevok na osobnú asistenciu priznaný.

2. Voči rozhodnutiu orgánu prvého stupňa podala žalobkyňa odvolanie zo dňa 10. decembra 2024, v ktorom namietala, že rozhodnutie orgánu prvého stupňa je v rozpore s komplexným posudkom 1,

lekárskymi správami, Posudkom odkázanosti na sociálnu službu Úradu Košického samosprávneho kraja zo dňa 07. augusta 2024, číslo spisu: 09087/2024/8V/39350 a rozhodnutím Košického samosprávneho kraja zo dňa 07. augusta 2024 číslo: 09087/2024/8/39351. Podľa názoru žalobkyne bolo posudzovanie skôr zamerané na príspevok na opatrovanie a otázke osobnej asistencie nebola venovaná dostatočná pozornosť. Žalobkyňa tiež nesúhlasila s posúdením sebaobslužných činností, poukázala na potrebu prepravy do zariadenia SUBSIDIUM, Špecializovaného zariadenia a zariadenia pre seniorov, ktoré navštevuje, k lekárovi, na úrady, spoločenské a kultúrne podujatia, poštu, kostol, cintorín a pod.

3. V ďalšom spochybnila komplexný posudok 1 a namietala jeho nedostatočnosť v podobe absencie mena, priezviska, podpisu posudkového lekára, odtlačky jeho pečiatky v zmysle prílohy č. 2 k zákonu č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom a účinnom znení (ďalej aj „zákon o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ŤZP“), z komplexného posudku 1 nie je zrejmé, či bol vypracovaný odbornou osobou, ktorá dokázala adekvátne zhodnotiť zdravotný stav žiadateľa. Výrok rozhodnutia orgánu prvého stupňa je zároveň v rozpore s odôvodnením a doloženými lekárskymi správami.

4. Pokiaľ orgán prvého stupňa navrhol peňažný príspevok na opatrovanie, vôbec sa nezaoberal posúdením, či existuje osoba spôsobilá splniť prísne osobné a majetkové podmienky podľa § 40 zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ŤZP.

5. O odvolaní žalobkyne rozhodol žalovaný rozhodnutím č. UPS/US6/SSVRODPPKPC1/SOC/2025/3915 zo dňa 27. februára 2025 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutie“) tak, že zmenil rozhodnutie orgánu prvého stupňa nasledovne: „Podľa § 20 ods. 2 a § 22 ods. 1 zákona č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a podľa prílohy č. 4 tohto zákona nevyhovuje žiadosti, ktorú podala dňa 30.09.2024 pani B. A., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom: B. C. XXX, XXX XX B. C. a nepriznáva jej peňažný príspevok na osobnú asistenciu.“

6. Žalovaný v odôvodnení uviedol, že dňa 14. januára 2025 bola jeho pracovníčkou vykonaná sociálna posudková činnosť so žalobkyňou a jej opatrovníčku. Okrem iného bolo zistené, že žalobkyňa trpí demenciou spôsobenou Alzheimerovou chorobou, je v liečbe a dispenzárnej starostlivosti psychiatra, prepravu na potrebné lekárske vyšetrenie zabezpečuje osobným motorovým vozidlom iná fyzická osoba, je prijímateľom sociálnej služby v Špecializovanom zariadení a zariadení pre seniorov – SUBSIDIUM v Rožňave, kam dochádza každý pracovný deň na 8 hodín. V zmysle rozhodnutia Košického samosprávneho kraja č. 09087/2024/OSV/39351 zo dňa 07. augusta 2024 je žalobkyňa odkázaná na sociálnu službu poskytovanú v špecializovanom zariadení. Podľa zdravotného posudku bola žalobkyňa zaradená do VI. stupňa odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby v zmysle prílohy č. 3 zákona č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov.

7. Žalobkyňa sa pohybuje samostatnou chôdzou bez opory kompenzačnej pomôcky, mimo domáceho prostredia vyžaduje sprievod inou fyzickou osobou, je samostatná pri zmene polohy tela, vstávaní a sadaní, schody prekoná samostatne. Zabúda, býva zmätená, neistá, dezorientovaná, ľudí, ktorých dlhšie nevidela nespoznáva, neorientuje sa v čase, pri zmene denného režimu je neistá, potrebuje vedenie a uistenie. Vidí slabšie, zrak má korigovaný okuliarmi na diaľku, počuje dobre, verbálny kontakt nadviaže, ale na položené otázky nie vždy adekvátne odpovedá. Osobnú hygienu vykonáva v podstatnej miere samostatne. Naje sa sama, pitný režim je potrebné jej pripomínať, stravovanie má cez týždeň zabezpečované v zariadení, cez víkendy obedy zabezpečuje iná fyzická osoba, raňajky a večere chystá žalobkyňa so synom, nákupy zabezpečuje iná fyzická osoba. Drobné domáce práce vykonáva žalobkyňa spolu so synom, iné vykonáva iná fyzická osoba. Lieky žalobkyňa dávkuje iná fyzická osoba.

8. Na základe sociálnej posudkovej činnosti vykonanej dňa 14. januára 2025, predloženej zdravotnej dokumentácie, odborného lekárskeho nálezu (znalecký posudok č. 153/2024 zo dňa 06. decembra 2024) doloženého k odvolaniu, ako aj na základe osobného posúdenia zo dňa 14. januára 2025 a vyjadrenia posudkového lekára v lekárskom posudku č. UPS/US6/SSVRODPPKPC2/SOC/2025/3791 zo dňa z 21. januára 2025 vydal žalovaný dňa 04. februára 2025 komplexný posudok č. UPS/US6/SSVRODPPKPC2/SOC/2025/3971 zo dňa 21. januára 2025 (ďalej aj „komplexný posudok 2“), podľa ktorého bola miera funkčnej poruchy stanovená na 50 % podľa prílohy č. 3 zákona o peňažných príspevkoch

na kompenzáciu ŤZP pre najzávažnejšie zdravotné postihnutie - poruchy osobnosti, správania, intelektu, komunikácie, stredné narušenie sociálnej prispôsobivosti, t.j. zhodne s prvostupňovým stanovením.

9. V ďalšom žalovaný poukázal na účel osobnej asistencie v zmysle § 20 ods. 2 zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ŤZP, pričom podľa posudkového lekára žalovaného zdravotný stav žalobkyne neumožňuje dosiahnuť tento účel, nakoľko podľa psychiatrického nálezu nie je schopná riadiť a plánovať svoje vôľové aktivity. Žalobkyňa teda nespĺňa podmienky odkázanosti na osobnú asistenciu podľa § 14 ods. 3 zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ŤZP. Žalovaný tiež zdôraznil, že posudkovú činnosť na účely zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ŤZP vykonáva posudkový lekár, ktorý získal odbornú spôsobilosť na výkon špecializovaných pracovných činností v špecializovanom odbore posudkové lekárstvo alebo odbornú spôsobilosť na výkon certifikovaných pracovných činností v certifikovanej pracovnej činnosti posudkové lekárstvo a len on je kompetentný posúdiť zdravotný stav a odkázanosť posudzovanej fyzickej osoby na požadovanú formu kompenzácie. Nakoľko osobná asistencija podporuje nezávislosť fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím ako sú pracovné, vzdelávacie, rodinné a spoločenské aktivity, ktoré smerujú k spoločenskej integrácii, u žalobkyne by na tento účel neslúžila.

II.

Konanie pred správnym súdom

10. Žalobkyňa sa žalobou zo dňa 28. apríla 2025, doručenou správnemu súdu toho istého dňa, domáhala zrušenia rozhodnutia žalovaného a vrátenia veci žalovanému na ďalšie konanie. Zároveň žiadala priznať právo na úplnú náhradu trov konania.

11. Žalobkyňa vyjadrila nesúhlas s tvrdením žalovaného, že priznaním príspevku na asistenciu by nebol naplnený účel osobnej asistencie v zmysle § 20 ods. 2 zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ŤZP. Poukázala pritom na cieľ zákonodarcu, ktorým je nepochybne maximalizácia podpory sociálneho začlenenia fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím do spoločnosti, pričom zásadným kritériom je dôraz na zachovanie ľudskej dôstojnosti. V prípade peňažného príspevku na osobnú asistenciu sú jeho účelom podporné činnosti smerujúce k sociálnemu začleneniu, nezávislosti a možnosti sa rozhodovať, ako aj ovplyvňovať vykonávanie rôznych aktivít. Žalobkyňa pritom zdôraznila, že v pracovných dňoch navštevuje zariadenie SUBSIDIUM - Špecializované zariadenie a zariadenie pre seniorov v Rožňave, kde ju vozí osobným motorovým vozidlom opatrovníčka, ktorá by vykonávala aj osobnú asistenciu. Návšteva zariadenia žalobkyňi umožňuje socializovať sa a zároveň má možnosť zapojiť sa do denných aktivít, čo jednoznačne prospieva duševnému zdraviu a celkovému zdravotnému stavu. Okrem toho pravidelne navštevuje kostol, rodinu, pravidelne chodíva na kontroly k lekárom, čo sú tiež činnosti spadajúce pod aktivizáciu v zmysle zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ŤZP.

12. Podľa názoru žalobkyne príspevok na opatrovanie, ktorý jej žalovaný odporučil, so sebou prináša dôraz na zotrvanie opatrovanej osoby v prirodzenom domácom prostredí, čo vyvoláva pochybnosti o možnosti žalobkyne začleniť sa do sociálneho prostredia. Navyše uviedla, že neexistuje osoba, ktorá by mala možnosť ju opatrovať. V tejto súvislosti poukázala aj na Dohovor o právach osôb so zdravotným postihnutím.

13. V ďalšom žalobkyňa poukázala na to, že jej bývalá nevesta – opatrovníčka, jej pomáha s činnosťami uvedenými v prílohe č. 3 zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ŤZP, teda je toho názoru, že potrebuje osobného asistenta aj v oblasti mobility a orientácie, v oblasti komunikácie s poukazom na posudok o odkázanosti na sociálnu službu. Vzhľadom na uvedené žalobkyňa namieta nesprávne právne posúdenie veci a absenciu náležitého odôvodnenia komplexného posudku.

14. Žalobkyňa nariadenie pojednávania nežiadala.

15. K žalobe sa vyjadril žalovaný podaním zo dňa 04. júna 2025, v ktorom zdôraznil, že posúdenie splnenia hmotnoprávných podmienok pre navrhnutie požadovaného peňažného príspevku na osobnú asistenciu je podľa § 14 ods. 3 v spojení s § 22 ods. 1 zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ŤZP predovšetkým odbornou medicínskou otázkou v zmysle § 11 ods. 11 zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ŤZP, pričom lekársku posudkovú činnosť vykonáva posudkový lekár.

16. K námietkam uvedeným v správnej žalobe vypracovala dňa 14. mája 2025 stanovisko č. UPS/US6/SSVRODPPKPC2/SOC/2025/3971 A. D. F., atestovaná posudková lekárka žalovaného, ktorá lekársky posudok žalovaného vyhodnotila, že spĺňa všetky požiadavky úplnosti, celistvosti, presvedčivosti a vysporiadal sa so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami.

17. V ďalšom žalovaný poukázal na závery vyplývajúce zo znaleckého posudku zo dňa 06. novembra 2024, vypracovaného na účel konania na Okresnom súde Rožňava, kde bola žalobkyňa rozsudkom č.k. 8Ps/26/2024-66 zo dňa 14. januára 2025 obmedzená v spôsobilosti na právne úkony. Žalovaný v tejto súvislosti uviedol, že pokiaľ žalobkyňa nie je schopná zvládať samostatne ani bazálne denné úkony, s nepriaznivou prognózou vzhľadom na ťažkú komorbiditu ochorenia, jej MMSE skóre dosahuje úroveň 6 bodov, bolo by žiaduce zvážiť podanie žiadosti o poskytnutie peňažného príspevku na jej opatrovanie na príslušnom úrade práce sociálnych vecí a rodiny.

18. V súvislosti s námietkou žalobkyne, že v súčasnosti nemá osobu, ktorá by mala možnosť ju opatrovať, žalovaný poukázal, že podmienka bývania sa považuje za splnenú, ak má fyzická osoba, ktorá opatruje fyzickú osobu s ťažkým zdravotným postihnutím, trvalý pobyt alebo prechodný pobyt v mieste trvalého pobytu fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím alebo fyzická osoba s ťažkým zdravotným postihnutím má prechodný pobyt v mieste trvalého pobytu fyzickej osoby, ktorá ju opatruje a s ktorou býva. Z uvedeného vyplýva, že nie je podmienkou, aby posudzovaná osoba musela zmeniť miesto svojho pobytu, alebo že by ju musela opatrovať osoba v príbuzenskom vzťahu, ale dáva jej možnosť nájsť si inú fyzickú osobu spĺňajúcu uvedené podmienky.

19. K žalobnej námietke týkajúcej sa začlenenia fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím do spoločnosti s dôrazom na zachovanie jej ľudskej dôstojnosti žalovaný uviedol, že osobná asistencia podporuje nezávislosť fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím ako sú pracovné, vzdelávacie, rodinné a spoločenské aktivity, ktoré smerujú k spoločenskej integrácii, avšak vzhľadom na to, že žalobkyňa z dôvodu jej psychiatrického ochorenia nie je schopná racionálneho uvažovania, nie je schopná riadiť a plánovať svoje vôľové aktivity, osobná asistencia by v jej prípade neplnila účel, na ktorý je určená.

20. Len samotný nesúhlas žalobkyne a jej právnej zástupkyne so závermi žalovaného neodôvodňujú konštatovanie, že žalovaný nepostupoval v súlade s platnou legislatívou, jeho rozhodnutie je nesprávne a vychádza z nedostatočne zisteného skutkového stavu.

21. Žalovaný nariadenie pojednávania nežiadal.

22. V replike zo dňa 10. septembra 2025 žalobkyňa uviedla, že obsah komplexného posudku a odôvodnenie napadnutého rozhodnutia nedávajú zrozumiteľné odpovede osobám bez lekárskeho vzdelania. Zároveň poukázala na to, že v komplexnom posudku absentujú náležitosti v zmysle prílohy č. 2 zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ŤZP a to meno, priezvisko a pečiatka posudkového lekára, ktorý vyhotovil komplexný posudok ako osoba odborne spôsobilá. Okrem uvedeného sa orgán verejnej správy nevysporiadal ani s ďalšími skutočnosťami a námietkami a neprihliadal na denné aktivity žalobkyne. Žalovaným navrhovaný príspevok na opatrovanie predpokladá jej zotrvanie v domácom prostredí, čo by úplne narušilo nastavený denný režim, ktorý je pre ňu po všetkých stránkach vyhovujúci. Zároveň žalobkyňa predložila anonymizované rozhodnutie žalovaného, kde bol žiadateľovi so 100% mierou funkčnej poruchy priznaný príspevok na osobnú asistenciu. Vo vzťahu k osobe, ktorá by mohla vykonávať opatrovanie žalobkyňa poukázala na to, že je potrebná aj istá dávka dôvery vo vzťahu k takejto osobe, a preto takéto riešenie považuje žalobkyňa za neprijateľné, nakoľko takejto osoby niet.

23. V duplike zo dňa 27. októbra 2025 žalovaný uviedol, že posudkový lekár nevypracúva komplexný posudok, ale lekársky posudok, a teda tento má všetky predpísané náležitosti v zmysle prílohy č. 2 k zákonu o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ŤZP. Zároveň uviedol, že miera funkčnej poruchy nie je rozhodujúcim kritériom pre priznanie odkázanosti na konkrétny peňažný príspevok a trvá na svojom pôvodnom vyjadrení k žalobe.

III.

Aplikované ustanovenia právnych predpisov

24. Podľa § 2 ods. 1 a 2 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok v platnom a účinnom znení (ďalej aj „SSP“), v správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom. Každý, kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy, sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde.

25. Podľa § 6 ods. 1 SSP, správne súdy v správnom súdnictve preskúmavajú na základe žalôb zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, opatrení orgánov verejnej správy a iných zásahov orgánov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

26. Podľa § 6 ods. 2 písm. c) SSP, správne súdy rozhodujú v konaniach o správnych žalobách v sociálnych veciach.

27. Podľa § 199 ods. 1 písm. d) SSP, sociálnymi vecami sa na účely tohto zákona rozumie rozhodovanie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny.

28. Podľa § 199 ods. 3 SSP, ak nie je v tejto hlave ustanovené inak, použijú sa na konanie v sociálnych veciach ustanovenia o konaní o všeobecnej správnej žalobe.

29. Podľa § 203 ods. 2 SSP, pri správnej žalobe fyzickej osoby nie je správny súd viazaný žalobnými bodmi.

30. Podľa § 135 ods. 1 SSP, na rozhodnutie správneho súdu je rozhodujúci stav v čase právoplatnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy alebo v čase vydania opatrenia orgánu verejnej správy.

31. Podľa § 14 ods. 1 zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ŤZP v rozhodnom znení (t.j. ku dňu podania žiadosti), fyzická osoba s ťažkým zdravotným postihnutím je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby na účely tohto zákona, ak je odkázaná na osobnú asistenciu, opatrovanie alebo sociálnu službu podľa osobitného predpisu. 9a) 9a) § 34 až 41 zákona č. 448/2008 Z. z. v znení zákona č. 551/2010 Z. z.

32. Podľa § 14 ods. 3 zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ŤZP, fyzická osoba s ťažkým zdravotným postihnutím je odkázaná na osobnú asistenciu, ak je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby pri činnostiach uvedených v prílohe č. 4 a osobnou asistenciou sa dosiahne účel ustanovený v § 20 ods. 2.

33. Podľa § 15 ods. 1 zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ŤZP, na základe lekárskeho posudku podľa § 11 ods. 11 a na základe posudkového záveru podľa § 13 ods. 9 príslušný orgán vypracúva komplexný posudok na účely kompenzácie, ktorý obsahuje

- a) mieru funkčnej poruchy,
- b) vyjadrenie, že ide o fyzickú osobu s ťažkým zdravotným postihnutím,
- c) sociálne dôsledky ťažkého zdravotného postihnutia vo všetkých oblastiach kompenzácie,
- d) návrh druhu peňažného príspevku na kompenzáciu,
- e) vyjadrenie, či fyzická osoba s ťažkým zdravotným postihnutím je odkázaná na sprievodcu,
- f) vyjadrenie, či fyzická osoba s ťažkým zdravotným postihnutím je odkázaná na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom,
- g) termín opätovného posúdenia zdravotného stavu, ak ho určí posudkový lekár,
- h) odôvodnenie komplexného posudku.

34. Podľa § 20 ods. 1 zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ŤZP, osobná asistenciu je pomoc fyzickej osobe s ťažkým zdravotným postihnutím pri činnostiach uvedených v prílohe č. 4. Osobnú asistenciu vykonáva osobný asistent.

35. Podľa § 20 ods. 2 zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ŤZP, účelom osobnej asistencie je aktivizácia, podpora sociálneho začlenenia fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím a podpora jej nezávislosti a možnosti rozhodovať sa a ovplyvňovať plnenie rodinných rolí, vykonávanie pracovných aktivít, vzdelávacích aktivít a voľnočasových aktivít. Osobnú asistenciu nie je možné podmieňovať druhom zdravotného postihnutia, stupňom zdravotného postihnutia alebo závažnosťou zdravotného postihnutia.

36. Podľa § 21 ods. 1 zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ŤZP, rozsah osobnej asistencie sa určuje podľa činností uvedených v prílohe č. 4, ktoré si nemôže fyzická osoba s ťažkým zdravotným postihnutím vykonávať sama, a počtu hodín, ktoré sú potrebné na ich vykonanie. Rozsah osobnej asistencie je možné určiť aj vopred podľa činností uvedených v prílohe č. 4, pre ktoré existuje predpoklad, že si ich fyzická osoba s ťažkým zdravotným postihnutím nemôže vykonávať sama v období po ukončení poskytovania celoročnej pobytovej sociálnej služby a počtu hodín, ktoré budú potrebné na ich vykonanie.

37. Podľa § 22 ods. 1 zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ŤZP, Fyzickej osobe s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorá je podľa komplexného posudku vypracovaného podľa § 15 ods. 1 odkázaná na osobnú asistenciu, možno poskytovať peňažný príspevok na osobnú asistenciu, ak sa osobná asistencija vykonáva pri činnostiach uvedených v prílohe č. 4.

38. Podľa § 22 ods. 2 zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ŤZP, Peňažný príspevok na osobnú asistenciu možno poskytovať fyzickej osobe s ťažkým zdravotným postihnutím.

39. Podľa § 53 ods. 1 zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ŤZP, na konanie vo veciach kompenzácie, na konanie o preukaze a na konanie o parkovacom preukaze sa vzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní s odchýlkami uvedenými v odseku 2, ak tento zákon neustanovuje inak 50) Zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov.

40. Podľa § 32 ods. 1 správneho poriadku, správny orgán je povinný zistiť presne a úplne skutočný stav veci a za tým účelom si obstaráť potrebné podklady pre rozhodnutie. Prítom nie je viazaný len návrhmi účastníkov konania.

41. Podľa § 33 ods. 1 správneho poriadku, účastník konania a zúčastnená osoba má právo navrhovať dôkazy a ich doplnenie a klásť svedkom a znalcom otázku pri ústnom pojednávaní a miestnej ohliadke.

42. Podľa § 34 ods. 3 správneho poriadku, účastník konania je povinný navrhnuť na podporu svojich tvrdení dôkazy, ktoré sú mu známe.

IV.

Právne posúdenie veci správnym súdom

43. Správny súd po preskúmaní napadnutého rozhodnutia žalovaného postupom podľa § 199 v spojení s § 203 ods. 2 SSP, t.j. neformálne, dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie žalovaného nebolo vydané v súlade so zákonom, a preto ho zrušil s poukazom na § 191 ods. 1 písm. c) SSP, keďže vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia veci. Nakoľko rovnakými vadami trpí aj rozhodnutie orgánu prvého stupňa, správny súd rozhodol v súlade s § 191 ods. 3 a 4 SSP, rozhodnutie orgánu prvého stupňa zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie orgánu nižšieho stupňa.

44. Správny súd vo veci rozhodol bez nariadenia pojednávania (v súlade s § 107 ods. 2 SSP) a rozsudok vyhlásil dňa 18. marca 2026 (oznámenie o termíne verejného vyhlásenia rozsudku bolo zverejnené dňa 10. marca 2026).

45. Správna žaloba žalobkyne je špecifickou správnou žalobou v sociálnych veciach, ktorá je upravená v tretej časti SSP. Z koncepcie právnej úpravy správnych žalôb v sociálnych veciach vyplýva, že k správnym žalobám fyzických osôb v sociálnych veciach pristupujú správne súdy v zásade neformálne. Podľa § 134 ods. 1 SSP je správny súd viazaný rozsahom a dôvodmi žaloby, ak ďalej nie je ustanovené inak. Výnimky z tohto všeobecného pravidla sú vymedzené v § 134 ods. 2 SSP. Medzi tieto výnimky patrí aj správna žaloba v sociálnych veciach podľa § 6 ods. 2 písm. c) SSP, ak je žalobcom fyzická osoba. Aj v

zmysle § 203 ods. 2 SSP pri správnej žalobe fyzickej osoby nie je správny súd viazaný žalobnými bodmi. Vychádzajúc z uvedeného potom správny súd preskúmaval napadnuté rozhodnutie žalovaného, ako aj postup, ktorý tomuto rozhodnutiu predchádzal, nielen v rozsahu a z dôvodov uvedených v správnej žalobe, ale komplexne v celom rozsahu.

46. Predmetom súdneho prieskumu bolo napadnuté rozhodnutie žalovaného č. UPS/US6/SSVRODPPKPC1/SOC/2025/3915 zo dňa 27. februára 2025, ktorým síce zmenil rozhodnutie orgánu prvého stupňa č. RV1/OPPnKŤZPaPČ/PPK/SOC/2024/41676-7 zo dňa 15. novembra 2024, avšak v závere žalobkyňi príspevok na osobnú asistenciu nepriznal.

47. V prejednávanej veci nebola sporná skutočnosť, že žalobkyňa je ťažko zdravotne postihnutou osobou podľa § 2 ods. 3 zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ŤZP s mierou funkčnej poruchy 50 %. Rovnako sám žalovaný vyslovil, že si žalobkyňa vyžaduje pomoc inej fyzickej osoby vo forme dohľadu v takej miere, že to odôvodňuje jej odkázanosť na opatrovanie podľa § 14 ods. 4 zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ŤZP. Podstata žalobných námietok žalobkyne spočívala v nesprávnom právnom posúdení otázky splnenia podmienok pre priznanie príspevku na osobnú asistenciu, teda či osobná asistenciu môže v prípade žalobkyne naplniť účel vyplývajúci z § 20 ods. 2 zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ŤZP, nakoľko žalobkyňa trpí demenciou spôsobenou Alzheimerovou chorobou.

48. Podľa § 20 ods. 1 zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ŤZP je osobná asistenciu pomoc fyzickej osobe pri činnostiach uvedených v prílohe č. 4. Podľa odseku 2 predmetného ustanovenia je účelom osobnej asistencie aktivizácia, podpora sociálneho začlenenia fyzickej osoby a podpora jej nezávislosti a možnosti rozhodovať sa a ovplyvňovať plnenie rodinných rolí, vykonávanie pracovných aktivít, vzdelávacích aktivít a voľnočasových aktivít. Zákon o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ŤZP v znení účinnom od 01. júla 2018 zároveň v druhej vete odseku 2 predmetného ustanovenia zdôrazňuje, že osobnú asistenciu nie je možné podmieňovať druhom zdravotného postihnutia, stupňom zdravotného postihnutia alebo závažnosťou zdravotného postihnutia. „Inak povedané, žiadne zdravotné postihnutie samo osebe nemôže vylučovať fyzickú osobu z možnosti získať osobnú asistenciu“ (rozsudok Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Ssk/111/2022 zo dňa 14. júla 2023).

49. Vychádzajúc taktiež z rozsudku Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Ssk/111/2022 zo dňa 14. júla 2023 „účelom osobnej asistencie nie je nahrádzanie vlastnej činnosti fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím, ale len pomoc pri určitých vymedzených činnostiach. To napokon zodpovedá aj ustanoveniu § 1 ods. 2 cit. zákona, ktorého účelom je podpora sociálneho začlenenia fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím do spoločnosti za jej aktívnej účasti.“ Pri výklade jednotlivých pojmov, ktoré podľa § 20 ods. 2 zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ŤZP vymedzujú účel osobnej asistencie, je tak potrebné prihliadať aj na ďalšie súvisiace ustanovenia zákona. Predovšetkým je potrebné vychádzať z § 1 ods. 2 zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ŤZP, ktorý definuje samotný účel zákona ako podporu začlenenia fyzickej osoby za jej aktívnej účasti. Podpora začlenenia však neznamená, že cieľom môže byť len úplné začlenenie, resp. úplné zrovnoprávnenie osoby s osobu bez ťažkého zdravotného postihnutia. Uvedené potvrdzuje aj ustanovenie § 2 ods. 1 zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ŤZP, podľa ktorého kompenzáciou sociálneho dôsledku ťažkého zdravotného postihnutia sa môže aj len zmierniť sociálny dôsledok ťažkého zdravotného postihnutia. Takýmto sociálnym dôsledkom je podľa § 2 ods. 2 znevýhodnenie, ktoré má fyzická osoba kvôli jej ťažkému zdravotnému postihnutiu a ktoré z tohto dôvodu nie je schopná prekonať sama. „Zo spojenia citovaných ustanovení tak vyplýva, že účelom kompenzácie nie je len úplné prekonanie sociálnych dôsledkov, ktoré fyzická osoba nedokáže prekonať sama, ale aj ich zmiernenie. Inak povedané, kompenzáciou neprekáža, že sa ňou nedokáže prekonať tento sociálny dôsledok, ale postačí, ak sa ním zmierni“ (rozsudok Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Ssk/111/2022 zo dňa 14. júla 2023).

50. Na základe vyššie uvedeného možno dospieť k záveru, že účelom osobnej asistencie v zmysle § 20 ods. 2 zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ŤZP je aktivizácia, podpora sociálneho začlenenia a podpora nezávislosti fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím, ako aj jej možnosti rozhodovať sa, pričom v spojení s vyššie citovanými ustanoveniami zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ŤZP je nedostatok týchto možností u fyzickej osoby potrebné chápať ako formu

sociálneho dôsledku ťažkého zdravotného postihnutia, nie ako okolnosti osobnú asistenciu vylučujúce. „Inak povedané, ak zákon hovorí o podpore nezávislosti, treba pod tým rozumieť prekonanie závislosti od existujúceho zdravotného postihnutia, ktoré fyzickú osobu obmedzuje v uvedených činnostiach (plnenie rodinných rolí, vykonávanie pracovných aktivít, vzdelávacích aktivít a voľnočasových aktivít). Podobne pod aktivizáciou treba rozumieť zmiernenie pasivity, do ktorej ju uvrhávajú toto zdravotné postihnutie a obmedzenia, ktoré z toho vyplývajú. Aj podporou sociálneho začlenenia treba rozumieť zmiernenie sociálneho vylúčenia, ku ktorému jej zdravotné postihnutie vedie. To isté platí aj pre podporu možnosti rozhodovať sa a ovplyvňovať uvedené činnosti - aj v tomto prípade ide o prekonanie tých obmedzení v rozhodovaní a v možnostiach ich ovplyvňovania, ktoré sú dôsledkami ťažkého zdravotného postihnutia. Naopak, pojmy „nezávislosť“ či „možnosť rozhodovať“ nemožno chápať ako dosiahnutie akejkoľvek vysokej intelektuálnej úrovne, schopnosti plnohodnotne sa orientovať v najzložitejších situáciách či schopnosti riadiť si svoj život celkom nezávisle od iných. Rovnako však tieto pojmy nemožno stotožňovať ani s rozumovou či vôľovou vyspelosťou, ktorá je potrebná na plnú spôsobilosť na právne úkony v zmysle § 10 Občianskeho zákonníka.“ (rozsudok Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Ssk/111/2022 zo dňa 14. júla 2023).

51. Správny súd ďalej uvádza, že nespochybňuje záver žalovaného, ktorý v komplexnom posudku 2 konštatoval, že žalobkyňa je odkázaná na opatrovanie v zmysle § 14 ods. 4 zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ŤZP. Zároveň však treba uviesť, že zo žiadneho ustanovenia tohto zákona nevyplýva, že by sa záver o odkázanosti na osobnú asistenciu a záver o odkázanosti na opatrovanie vylučovali. Obidve tieto odkázanosti totiž vyplývajú zo sociálnych dôsledkov, ktoré sa kompenzujú v oblasti sebaobsluhy, kedy fyzická osoba v dôsledku poškodenia alebo straty telesných, zmyslových či duševných funkcií si sama nemôže zabezpečiť úkony sebaobsluhy, úkony starostlivosti o svoju domácnosť alebo realizovať základné sociálne aktivity (porov. § 5 ods. 2 zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ŤZP). Odlišujú sa v zásade len tým, že účelom osobnej asistencie je podporiť fyzickú osobu v jej iných aktivitách, kým účelom opatrovania je len pomoc pri úkonoch sebaobsluhy (ktorými je však aj väčšina úkonov v rámci osobnej asistencie v zmysle prílohy č. 4 zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ŤZP). Zákon o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ŤZP vylučuje len súbežné poskytovanie príspevku na opatrovanie a príspevku na osobnú asistenciu. Nevylučuje však, že fyzická osoba môže spĺňať podmienky pre obidva tieto príspevky, a potom je povinnosťou žalovaného riadne posúdiť všetky zákonné kritériá pre priznanie jedného či druhého (obdobne rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 9Sžsk/25/2019).

XX. Ak teda orgány verejnej správy svoje závery o nesplnení podmienok zo strany žalobkyne na priznanie príspevku na osobnú asistenciu opreli o skutočnosť, že žalobkyňa trpí demenciou spôsobenou Alzheimerovou chorobou, v dôsledku čoho nie je spôsobilá samostatného fungovania ani v bazálnych podmienkach vzhľadom na psychiatrické postihnutie, s prihliadnutím na celkovú degradáciu osobnosti nie je schopná sama si zabezpečiť svoje denné potreby, s ohľadom na uvedené vyššie je správny súd toho názoru, že ani podstatné zníženie kognitívnych schopností na strane žalobkyne v dôsledku jej ťažkého zdravotného postihnutia nevylučuje, aby poskytovanie osobnej asistencie naplnilo účel predpokladaný v § 20 ods. 2 zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ŤZP a zmiernilo tým sociálne dôsledky zdravotného postihnutia. V tejto súvislosti má správny súd na mysli, že aj pri zhoršujúcej sa zdravotnej situácii žalobkyne táto má vytvorený denný režim (denná návšteva zariadenia SUBSIDIUM, špecializovaného zariadenia a zariadenia pre seniorov), ktorý síce na hranici samostatnosti a vôľovej schopnosti, ale predsa nezanedbateľným spôsobom prispieva k zvýšeniu kvality života žalobkyne. Samotný žalovaný pritom v komplexnom posudku 2 konštatuje, že žalobkyňa je pri zmene denného režimu neistá. Podľa názoru správneho súdu je z komplexného posudku 2 tiež zrejmé, že žalobkyňa potrebuje pomoc pri viacerých činnostiach uvedených v prílohe č. 4 zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ŤZP (príprava jedla, podávanie liekov, pomoc pri domácich prácach a niektorých sebaobslužných činnostiach, preprava do zariadenia, k lekárovi a pod.). Správny súd považuje za potrebné dodať, že si je vedomý závažnosti zdravotného stavu žalobkyne a jeho vplyvu na jej schopnosť aktivizácie, sociálneho začlenenia a samostatnosti, avšak k svojmu záveru dospel aj s prihliadnutím na zachovanie ľudskej dôstojnosti a integrity žalobkyne, tak, ako to predpokladá § 1 ods. 2 zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ŤZP.

53. K argumentácii žalovaného o väčšej vhodnosti príspevku na opatrovanie v porovnaní s príspevkom na osobnú asistenciu vo vzťahu k celkovému zdravotnému stavu žalobkyne správny súd uvádza, že za predpokladu naplnenia účelu predpokladaného zákonom je v prípade splnenia podmienok na oba

príspevky - na opatrovanie aj na osobnú asistenciu, potrebné zohľadniť okrem iných okolností, aj reálnu možnosť využitia konkrétneho navrhovaného príspevku. V prípade, že posudzovaná osoba nemá k dispozícii osobu, ktorá by bola schopná ju opatrovať a spĺňala zákonom predpokladané podmienky na opatrovanie, nemožno hovoriť o väčšej vhodnosti. Pokiaľ žalovaný vo vyjadrení k žalobe zo dňa 04. júna 2025 argumentoval návodom odkazujúc na § 40 zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ŤZP, túto argumentáciu správny súd vyhodnotil ako neopodstatnenú, keďže táto možnosť je plne na rozhodnutí jednotlivých zainteresovaných osôb a nemožno ju vynucovať.

54. K námietke žalobkyne vznesenej v replike zo dňa 10. septembra 2025, že v komplexnom posudku absentujú náležitosti v zmysle prílohy č. 2 zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ŤZP správny súd zhodne so žalovaným uvádza, že príloha č. 2 k zákonu o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ŤZP pojednáva o náležitostiach lekárskeho posudku vypracovaného posudkovým lekárom v zmysle § 11 zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ŤZP a správny súd mal z obsahu administratívneho spisu za preukázané, že lekársky posudok zo dňa 21. januára 2025 tieto náležitosti spĺňa. Následne na základe lekárskeho posudku podľa § 11 ods. 11 a na základe posudkového záveru podľa § 13 ods. 9 príslušný orgán – v tomto prípade žalovaný vypracúva komplexný posudok na účely kompenzácie, ktorého náležitosti upravuje § 15 zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ŤZP a aj v tomto prípade mal správny súd za preukázané, že komplexný posudok 2 tieto náležitosti obsahuje a teda bol vydaný v súlade so zákonom o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ŤZP.

55. Z vyššie uvedených dôvodov tak súd dospel k záveru, že žalovaný nesprávne vyložil ustanovenie § 20 ods. 2 zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ŤZP v rozhodnom znení v otázke naplnenia účelu osobnej asistencie v prípade žalobkyne, rozhodnutie žalovaného tak vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia veci, čo podľa § 191 ods. 1 písm. c) SSP opodstatňovalo zrušenie napadnutého rozhodnutia. Nakoľko rovnakými vadami trpí aj rozhodnutie orgánu prvého stupňa, správny súd rozhodol v súlade s § 191 ods. 3 a 4 SSP a zrušil rozhodnutie orgánu prvého stupňa.

56. Úlohou orgánov verejnej správy v ďalšom konaní bude opätovne žiadosť žalobkyne právne posúdiť v intenciách právneho názoru vysloveného správnym súdom, ktorým sú orgány verejnej správy viazané (§ 191 ods. 6 SSP) a rozhodnutie následne náležite odôvodniť.

57. O nároku na náhradu trov konania rozhodol správny súd podľa § 167 ods. 1 SSP a v konaní úspešnej žalobkyne priznal voči žalovanému nárok na úplnú náhradu dôvodne vynaložených trov konania, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným rozhodnutím súdneho úradníka po právoplatnosti rozhodnutia v tejto veci (§ 175 ods. 2 SSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustná kasačná sťažnosť, ktorú možno podať na Správnom súde v Košiciach v lehote jedného mesiaca od doručenia rozhodnutia správneho súdu (§ 443 ods. 1 v spojení s § 444 ods. 1 SSP). Zmeškanie lehoty nemožno odpustiť (§ 443 ods. 5 SSP).

V kasačnej sťažnosti sa musí okrem všeobecných náležitostí podania podľa § 57 SSP uviesť označenie napadnutého rozhodnutia, údaj, kedy napadnuté rozhodnutie bolo sťažovateľovi doručené, opísanie rozhodujúcich skutočností, aby bolo zrejmé, v akom rozsahu a z akých dôvodov podľa § 440 SSP sa podáva (ďalej len „sťažnostné body“) a návrh výroku rozhodnutia. Sťažnostné body možno meniť len do uplynutia lehoty na podanie kasačnej sťažnosti (§ 445 ods. 1, 2 SSP).

Kasačnú sťažnosť možno odôvodniť len tým, že správny súd v konaní alebo pri rozhodovaní porušil zákon tým, že

- a. na rozhodnutie vo veci nebola daná právomoc súdu v správnom súdnictve,
- b. ten, kto v konaní vystupoval ako účastník konania, nemal procesnú subjektivitu,
- c. účastník konania nemal spôsobilosť samostatne konať pred správnym súdom v plnom rozsahu a nekonal za neho zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d. v tej istej veci sa už skôr právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už skôr začalo konanie,
- e. vo veci rozhodol vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený správny súd,

- f. nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- g. rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci,
- h. sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu,
- i. nerešpektoval záväzný právny názor, vyslovený v zrušujúcom rozhodnutí o kasačnej sťažnosti alebo
- j. podanie bolo nezákonne odmietnuté.

Sťažnostné body podľa písm. g) až i) sťažovateľ vymedzí tak, že uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia. Dôvod kasačnej sťažnosti nemožno vymedziť tak, že sťažovateľ poukáže na svoje podanie pred správnym súdom (§ 440 ods. 1, 2 SSP).

Sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ musí byť v konaní o kasačnej sťažnosti zastúpený advokátom. Kasačná sťažnosť a iné podania sťažovateľa alebo opomenutého sťažovateľa musia byť spísané advokátom. Tieto povinnosti neplatia, ak má sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ, jeho zamestnanec alebo člen, ktorý za neho na kasačnom súde koná alebo ho zastupuje, vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa; ak ide o konanie o správnej žalobe podľa § 6 ods. 2 písm. c) a d) SSP; ak je žalovaným Centrum právnej pomoci (§ 449 ods. 1, 2 SSP).